

Стоп: булінг!!!

ЗУПИНИМО БУЛІНГ РАЗОМ!!!

Чи замислювалися ви, де беруть витoki комплекс жертви або потреба агресії стосовно інших. Мало хто з батьків знає про булінг чи стикається з цим явищем в дитячому садку. Чому і як дитина дошкільного віку стає жертвою булінгу? Дізнайтеся, що означає цей термін, хто може спровокувати булінг в ДНЗ та як змінюється поведінка дитини. Види булінгу в дитсадку

Булінг (від англ. to bull— переслідувати) — свідомо агресивна поведінка однієї дитини або групи дітей стосовно іншої.

Булінг у ДНЗ може проявлятися як тиск: психологічний, фізичний. Часто діти застосовують і фізичний, і психологічний тиск на жертву. Наприклад, образи, приниження, ігнорування, непоступливість, погрози, побиття під час ігор.

Хто провокує булінг в дитсадку

Булінг серед дітей старшого дошкільного віку в ДНЗ можуть спровокувати дорослі.

Діти старшого дошкільного віку одразу сприймають ставлення авторитетних дорослих до інших і беруть це ставлення за зразок.

Вони починають цькувати дитину чи дітей, якщо:

Педагог або помічник вихователя:

– зневажливо ставиться до дитини, яка часто плаче або невпевнена в собі

- ігнорує скаргу дитини на те, що її образили однолітки
- глузує із зовнішнього вигляду дитини
- образливо висловлюється про дитину чи її батьків
- проявляє огиду щодо фізичної або фізіологічної особливостей дитини

Батьки або члени сім'ї:

- б'ють та ображають дитину вдома
- принижують дитину у присутності інших дітей
- проявляють сліпу любов та виконують усі забаганки дитини
- ставляться до своєї дитини як до неповноцінної особистості, жаліють (неповна родина, дитина хвора або має відхилення в розвитку).

Усі діти потребують підтримки дорослих— батьків, вихователів та практичного психолога. Саме вони мають допомогти дітям налагодити партнерські взаємини з однолітками у групі.

ЯК МІНЯЄТЬСЯ ПОВЕДІНКА ДИТИНИ ПІД ЧАС БУЛІНГУ В ДНЗ

Дитина-жертва булінгу поводиться незвично. Якщо раніше вона охоче відвідувала дитячий садок, то тепер така дитина:

вдома:

- не хоче одягатися вранці
- шукає собі будь-яку справу вдома, аби не йти до дитячого садка
- просить батьків забрати її із дитячого садка раніше
- плаче, вигадує хворобу або в неї дійсно підвищується температура тіла, починають боліти голова, живіт
- не контактує з однолітками у дворі – грає наодинці в парку

в дитячому садку:

- не бере участь у сюжетно-рольових та рухливих іграх, спільній самостійній художній діяльності тощо
- усамітнюється при будь-якій нагоді
- часто губить свої іграшки або речі
- бруднить чи псує одяг – грає поламаними іграшками
- відмовляється на користь іншої дитини від головної ролі в театралізації чигри
- не має друзів у групі.

Верховною Радою України було прийнято Закон України від 18 грудня 2018 року №2657-VIII “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)”, зокрема вказаним нормативно-правовим актом внесено зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Закону України “Про освіту”, які направлені на удосконалення відносин у сфері протидії булінгу.

Текст закону розміщено на офіційному веб-сайті Верховної Ради України

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-19>

[Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 №1646 “Деякі питання реагування на випадок булінгу \(цькування\) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти”](#)

ЯКІ Є ТИПИ БУЛІНГУ?

1 ФІЗИЧНИЙ

(штовхання, підніжки, зачіпання, бійки, стусани, ляпаси, нанесення тілесних ушкоджень)

2 ПСИХОЛОГІЧНИЙ

(принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, ігнорування, погрози, жарти, маніпуляції, шантаж)

3 ЕКОНОМІЧНИЙ

(крадіжки, пошкодження чи знищення одягу й інших особистих речей, вимагання грошей)

4 СЕКСУАЛЬНИЙ

(принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська й образи сексуального характеру, поширення образливих чуток, сексуальні погрози, жарти)

5 КІБЕРБУЛІНГ

(приниження за допомогою мобільних телефонів, інтернету, інших електронних пристроїв)

Булінг – це агресивна і вкрай неприємна поведінка однієї дитини або групи дітей по відношенню до

іншої дитини, що супроводжується постійним фізичним і психологічним впливом.

Ознаки булінгу є:

Типовими ознаками булінгу є:

- систематичність (повторюваність) діяння;
- наявність сторін — кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі;
- наслідки у вигляді психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страху, тривоги, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

Як відрізнити звичайний конфлікт від булінгу

Варто пам'ятати, що не кожен конфлікт є булінгом. Цькування — це тривалі, повторювані дії, а одинична сутичка між учасниками таким не може вважатися. Наприклад, якщо друзі посварилися та побилися чи діти разом весело штовхалися, але одна із них впала і забилася — це не вважається булінгом. Проте, якщо однолітки на чолі з булером регулярно насміхалися, принижували або ховали та кидали речі дитини, штовхали, не вперше нецензурно обзивали та били — потрібно негайно діяти.

Що робити, якщо ваша дитина стала жертвою булінгу

Зберігайте спокій, будьте терплячими, не потрібно тиснути на дитину. Поговоріть з нею, дайте їй зрозуміти, що ви не звинувачуєте її в ситуації, що склалася, готові її вислухати і допомогти.

Запитайте, яка саме допомога може знадобитися дитині, запропонуйте свій варіант вирішення ситуації. Поясніть дитині, до кого вона може звернутися за допомогою у разі цькування (психолог, вчителі, керівництво школи, старші учні, батьки інших дітей, охорона, поліція).

Повідомте керівництво навчального закладу про ситуацію, що склалася, і вимагайте належного її урегулювання. Підтримайте дитину в налагодженні стосунків з однолітками та підготуйте її до того, що вирішення проблеми булінгу може потребувати певного часу.

У разі, якщо вирішити ситуацію з булінгом на рівні школи не вдається — повідомте поліцію.

Що робити, якщо ви стали свідком булінгу

1. Втрутитися і припинити цькування — булінг не слід ігнорувати.
2. Зайняти нейтральну позицію в суперечці — обидві сторони конфлікту потребують допомоги.
3. Пояснити, які саме дії вважаєте булінгом і чому їх варто припинити.
4. Уникати в спілкуванні слів «жертва» та «агресор», аби запобігти тавруванню і розподілу ролей.
5. Повідомити керівництво навчального закладу про ситуацію, що склалася, і вимагати вжити заходів щодо припинення цькування.

Ситуації з фізичним насильством потребують негайного втручання.

Що робити, якщо ваша дитина агресор

1. Відверто поговоріть з дитиною про те, що відбувається, з'ясуйте мотивацію її поведінки.
2. Уважно вислухайте дитину, з повагою поставтеся до її слів.
3. Поясніть дитині, що її дії можуть бути визнані насильством, за вчинення якого настає відповідальність.
4. Чітко і наполегливо попросіть дитину припинити таку поведінку, але не погрожуйте обмеженнями і покараннями. Повідомте їй, що будете спостерігати за її поведінкою.
5. Зверніться до практичного психолога і проконсультуйтеся щодо поведінки своєї дитини під час занять — агресивна поведінка і прояви насильства можуть бути ознакою серйозних емоційних проблем.

ТЕЛЕФОНИ ДОВІРИ! СТОП БУЛІНГ!

ДИТЯЧА ЛІНІЯ

116111 або 0 800 500 225 (з 12.00 до 16.00)

ГАРЯЧА ТЕЛЕФОННА ЛІНІЯ ЩОДО БУЛІНГУ

116 000

ГАРЯЧА ЛІНІЯ З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ НАСИЛЬСТВУ

116 123 або 0 800 500 335

УПОВНОВАЖЕНИЙ ВЕРХОВНОЇ РАДИ З ПРАВ ЛЮДИНИ

0 800 50 17 20

УПОВНОВАЖЕНИЙ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ З ПРАВ ДИТИНИ

044 255 76 75

ЦЕНТР НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ

0 800 213 103

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ 102

ЗУПИНИМО
БУЛІНГ
РАЗОМ!

ШТРАФ
(Від 850 до
3400 грн.)

**ГРОМАДСЬКІ
РОБОТИ**
(від 20 до 60
годин)

**ВИПРАВНІ
РОБОТИ**
(до 20%
заробітку)

ХТО НЕСЕ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ?

16 років

Батьки

Керівник
закладу освіти

Яка відповідальність за вчинення булінгу

До прийняття змін до законів щодо протидії булінгу (цькуванню) відповідальності за його вчинення в Україні не існувало. З прийняттям нового закону було запроваджено адміністративну відповідальність. Відтепер вчинення булінгу (цькування) стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу карається штрафом від 850 до 1700 грн або громадськими роботами від 20 до 40 годин.

Такі діяння, вчинені повторно протягом року після або групою осіб караються штрафом у розмірі від 1700 до 3400 грн або громадськими роботами на строк від 40 до 60 годин.

У разі вчинення булінгу (цькування) неповнолітніми до 16 років, відповідатимуть його батьки або особи, що їх заміняють. До них застосовуватимуть покарання у вигляді штрафу від 850 до 1700 грн або громадські роботи на строк від 20 до 40 годин.

Окремо передбачена відповідальність за приховування фактів булінгу (цькування). Якщо керівник закладу освіти не повідомить органи Національної поліції України про відомі йому випадки цькування серед учнів, до нього буде застосоване покарання у вигляді штрафу від 850 до 1700 грн або виправних робіт до одного місяця з відрахуванням до 20% заробітку.

ПРОЦЕДУРА ПОДАННЯ ТА РОЗГЛЯДУ ЗАЯВ ПРО ВИПАДКИ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ) В ДНЗ № 11

1. Заяву про випадки булінгу у закладі має право подати будь-який учасник освітнього процесу.
2. Заява подається відповідальній особі — практичному психологу закладу освіти відповідно до **Закону України «Про звернення громадян»**.
3. Здобувачі освіти, їх батьки, законні представники, інші особи, які стали свідками булінгу, зобов'язані повідомити про це вихователя, практичного психолога або безпосередньо завідувача закладу.

4. Педагог або інший працівник закладу, який став свідком булінгу або отримав повідомлення про факт булінгу від здобувача освіти, який був свідком або учасником булінгу, зобов'язаний повідомити завідувача закладу про цей факт незалежно від того, чи поскаржилась йому жертва булінгу чи ні.
5. Завідувач закладу розглядає звернення та видає наказ про проведення розслідування із визначенням уповноважених осіб. Для прийняття рішення за результатами розслідування завідувач закладу створює наказом комісію з розгляду випадків булінгу (цькування) (далі Комісія) та скликає засідання. До складу такої Комісії можуть входити педагогічні працівники, (у тому числі практичний психолог) батьки постраждалого та булера, завідувач закладу та інші зацікавлені особи.
6. Якщо Комісія визнає, що це був булінг (цькування), а не одноразовий конфлікт чи сварка, тобто відповідні дії носять систематичний характер, то завідувач закладу зобов'язаний повідомити уповноважені підрозділи органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та Службу у справах дітей.
7. У разі, якщо Комісія не кваліфікує випадок як булінг, а постраждалий (чи його/її представник) не згодний з рішенням Комісії, то він може одразу звернутися до органів Національної поліції України із заявою, про що завідувач закладу має повідомити постраждалого (чи його/її представника).
8. Потерпілий чи його/її представник також можуть звертатися відразу до уповноважених підрозділів органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та Служби у справах дітей з повідомленням про випадки булінгу (цькування), попередивши про звернення завідувача ДНЗ.
9. Особи, визнані причетними до булінгу, несуть відповідальність відповідно до частини другої статті 13 (вчинення правопорушень за статтею 1734) Кодексу України про адміністративні правопорушення.
10. Завідувач закладу забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які

вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування).

**Порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування)
в ДНЗ № 11**

ПОРЯДОК реагування на випадки булінгу (цькування)

1. Після того, як Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) визнала, що це був булінг (цькування), а не одноразовий конфлікт чи сварка, тобто відповідні дії носять систематичний характер, то завідувач закладу зобов'язаний повідомити уповноважені підрозділи органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та Службу у справах дітей.

2. Особи, визнані причетними до булінгу, несуть відповідальність відповідно до частини другої статті 13 (вчинення правопорушень за статтею 1734) Кодексу України про адміністративні правопорушення.

3. Завідувач закладу забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування).

У разі, якщо Комісія не кваліфікує випадок як булінг, а постраждалий (чи його/її представник) не згодний з рішенням Комісії, то він може одразу звернутися до органів Національної поліції України із заявою, про що має повідомити завідувача закладу.

Потерпілий чи його/її представник також можуть звертатися відразу до уповноважених підрозділів органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та Служби у справах дітей з повідомленням про випадки булінгу (цькування), попередивши про звернення завідувача ДНЗ.

Якщо Комісія не кваліфікує випадок як булінг (сварка чи конфлікт був єдиноразовим випадком), питання з налагодження мікроклімату в дитячому середовищі та розв'язання конфлікту вирішується у межах закладу учасниками освітнього процесу.